

**STRESS AND ROLE FUNCTIONAL ADAPTATION IN
PRIMIPARAS WITH CESAREAN SECTION**

NAIYANA KHADKING

๒

อธิบดีแผนกการ

จาก

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR
THE DEGREE OF MASTER OF NURSING SCIENCE
(MATERNAL AND CHILD NURSING)
FACULTY OF GRADUATE STUDIES
MAHIDOL UNIVERSITY**

2001

ISBN 974-04-1070-7

COPYRIGHT OF MAHIDOL UNIVERSITY

Copyright by Mahidol University

TH
N 161๔
2001
C.2

4137034 NSMC/M : MAJOR : MATERNAL AND CHILD NURSING ; M.N.S.

(MATERNAL AND CHILD NURSING)

KEY WORD : STRESS / ROLE FUNCTIONAL ADAPTATION /
CESAREAN MOHTERS

NAIYANA KHADKING : STRESS AND ROLE FUNCTIONAL
ADAPTATION IN THE PRIMIPARAS WITH CESAREAN SECTION. THESIS
ADVISORS : YAOWALAK SERISATHIEN, D.N.S., SUPRANEE ATHASERI,
M.Ed., YUPIN CHANDARAGGA, M.Ed., 127 P. ISBN 974-04-1070-7

The purposes of this study are to study stress and role functional adaptation of the primiparas with a cesarean section. We look at the predictability on the role functional adaptation of the primiparas with a cesarean section according to: stress, age, education level, family income and family type as variables for prediction. If the primiparas with a cesarean section have effective role functional adaptation, the infant will have good physiological, psychological and social development. Similarly, adaptation of mothers following birth depends upon various factors.

The sample comprised of 150 primiparas with a cesarean section who came for a check up at Siriraj Hospital, Pramongkutklao Hospital, and Rajavithree Hospital. The data was collected using Maternal Role Adaptation of the Primiparas with a Cesarean Section Questionnaire and Stress of the Primiparas with a Cesarean Section Questionnaire. The data was analyzed in terms of percentage, means, standard deviation, and stepwise multiple regression.

The results of this study revealed that overall the role functional adaptation of the primiparas with a cesarean section was at a good level and overall stress of the primiparas with a cesarean section was at a mild level. Stress could explain 12.7% of variance of role functional adaptation of the primiparas with a cesarean section, along with family income, the explanation of variance of role functional adaptation of the primiparas with a cesarean section increased up to 15.6 % with statistical significance ($p < .05$).

According to the results of this study, it is suggested that nurses in the postpartum unit and community should support and promote role functional adaptation of the primiparas with a cesarean section, especially mothers with stress and a low family income.

4137034 NSMC/M : สาขาวิชา: การพยาบาลแม่และเด็ก ; พย.ม (การพยาบาลแม่และเด็ก)
 นัยนา แวดกิง : ความเครียดและการปรับตัวด้านบทบาทหน้าที่ในมารดาหลังผ่าตัดคลอด
บุตรคนแรก (STRESS AND ROLE FUNCTIONAL ADAPTATION IN PRIMIPARAS
WITH CESAREAN SECTION) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : เยาวลักษณ์ เสรีเสถียร,
พย.ด., สุปราณี อัทธเสรี, ก.ม., ยุพิน จันทร์คคะ, ก.ม., 127 หน้า. ISBN 974-04-1070-7

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเครียดและการปรับตัวด้านบทบาทหน้าที่ของมารดาหลังผ่าตัดคลอดบุตรคนแรก และศึกษาอำนาจการทำนายของปัจจัยต่างๆ ได้แก่ ความเครียด อายุ ระดับการศึกษา รายได้ของครอบครัว และลักษณะครอบครัว ต่อการปรับตัวด้านบทบาทหน้าที่ของมารดาหลังผ่าตัดคลอดบุตรคนแรก การที่มารดาหลังผ่าตัดคลอดบุตรคนแรกมีการปรับตัวด้านบทบาทหน้าที่ได้อย่างถูกต้องเหมาะสมจะส่งผลให้บุตรมีพัฒนาการที่ดีทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ และสังคม ซึ่งการปรับตัวของมารดาขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ

กลุ่มตัวอย่างเป็นมารดาหลังผ่าตัดคลอดบุตรคนแรกที่มาตรวจสุขภาพหลังคลอดที่โรงพยาบาลศิริราช โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า และ โรงพยาบาลราชวิถี จำนวน 150 ราย เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามการปรับตัวด้านบทบาทหน้าที่ของมารดาในมารดาที่คลอดบุตรคนแรก โดยการผ่าตัดเอาทารกออกทางหน้าท้อง และแบบสอบถามความเครียดของมารดาที่คลอดบุตรคนแรกโดยการผ่าตัดเอาทารกออกทางหน้าท้อง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการคำนวณค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์การถดถอยพหุแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการปรับตัวด้านบทบาทหน้าที่อยู่ในระดับดี และมีความเครียดอยู่ในระดับต่ำ ความเครียดสามารถทำนายความผันแปรของการปรับตัวด้านบทบาทหน้าที่ของมารดาหลังผ่าตัดคลอดบุตรคนแรกได้ร้อยละ 12.7 และพบว่ารายได้ของครอบครัวสามารถร่วมทำนายความผันแปรของการปรับตัวด้านบทบาทหน้าที่ของมารดาหลังผ่าตัดคลอดบุตรคนแรกได้เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 15.6 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะว่าพยาบาลในหน่วยหลังคลอดและพยาบาลในชุมชนควรให้ความช่วยเหลือและส่งเสริมให้มารดาหลังผ่าตัดคลอดบุตรคนแรกมีการปรับตัวด้านบทบาทหน้าที่ได้อย่างเหมาะสม โดยเฉพาะในมารดาที่มีความเครียดและมีรายได้ของครอบครัวต่ำ